

nem a világ vagy a Bokor mozgalom iránt érzett felelősség.

Miről szólnak a közösségek?

Erről sincsenek pontos adatok, mert sajnos a közösségek témáival kapcsolatos Bokor felmérés a 3. generációban (is) szinte teljesen választalan maradt.

Személyes benyomások alapján leginkább ezek a témák uralják a közösségi találkozókat:

- pszichológia, önismeret, kommunikáció, gyermeknevelés
- moralitás, evangélium
- konkrét programok tervezése
- „Kivel mi van?“, avagy nózitörlés

Nem klasszikus közösségi formák

Valószínűleg nem csak a 3. generációra jellemző, hogy részt vesznek egy csomó olyan másokkal végzett tevékenységben, amelyek nem kisközösségek, de mégis embereket hoznak össze, és rendszeres találkozási alkalmakat jelentenek. Bármi lehet ilyen: kórus, karitás, beszélgető kör, filmklub, focicsapat, kosár, zenekar, hittan csoport, stb. Azt gondolom, hogy ezeket a programokat az eddigieknél sokkal jobban meg kellene becsülni, mert ezeken keresztül tudunk talán legjobban hatni a világra, mivel a kisközösségek zártak.

Nem Bokor-specifikum

Elmúltak már azok az idők, amikor a Bokor kvázi-egyedül volt keresztény kisközösségi mozgalom. A kisközösségi forma mára bevett dolognak számít sokfelé, a katolikus egyházon belül is. Annak idején a Bokor valószínűleg megelőzte a korát, de mára a kor utolért bennünket. Ami nem baj, sőt, eredmény!

Írásbeliség

A harmadik generációnak gyakorlatilag nincsen Bokorirodalma, alig születnek írások. Miért nem? Túl sok a demotiváló tényező.

A hetvenes-nyolcvanas években a szamizdat-irodalom volt az egyetlen, ahol bizonyos információkhoz hozzá lehetett férni, így ennek nagyon komoly ismerettágitó szerepe volt. Ezzel szemben ma néhány kattintással a korábbiaknál jóval több és pontosabb vagy korszerűbb információ szerezhető be. Nagyon kevés az a téma, ahol a szellemi kincseink - meglehetősen nagy koncentrációt és energiát igénylő - leírása elegendően nagy hozzáadott értéket jelent ahhoz, hogy érdemesnek tartunk belevágni.

„Mindent megírtak már... most hordjunk a tengerbe vizet?” - a 3. nemzedék kiskanállal kapta gyerekkorától kezdve a Bokor tartalmakat, emiatt ezeket újból megfogalmazni és kifejteni egyáltalán nem tűnik fontos feladatnak, különös tekintettel arra, hogy nincs kifelé történő evangelizáció, így az újrafogalmazásra sincs igény.

„A szív bőségéből szól a száj” - de sincsenek olyan világmegváltó gondolatok, amelyeket rögzítésre érdemesnek tartunk. Pedig a közösségi találkozókra igenis

sokat tanulunk egymástól, új szempontok és összefüggések tárulnak fel, de ezeknek a gondolatoknak az írásbeli megosztása elmarad, mert sajnáljuk rá az energiát. Pontosabban nem akarjuk ezt az energiát elvenni másától: a tanulástól, a gyerekektől, az egyéb feladatoktól. Zárzó helyett ide kívánczok egy személyes jellegű meglátás: nagyon sok munka volt ebben az írásban, és ha beváltja a reményeket, akkor a következő hetekben-hónapokban sok fejtörést vagy beszélgetést fog nektek okozni. De realisan látva, ennek a szövegnek tíz év múlva már nem lesz semmi relevanciája, legfeljebb kortörténeti dokumentumként lehet majd olvasni. Ahhoz, hogy a 3. nemzedék nyomot hagyjon a világban, szükség volna új, eredeti gondolatokra, amelyeket le is írunk, és amelyek általánosabbak, időt állóbbak és nem saját magunkkal foglalkoznak.

Kérdések

Minden igyekezet ellenére a fenti helyzetértékelés biztosan nem teljes körű, és az is lehet, hogy a tapasztalataiddal nem vág egybe. Mivel tudnád kiegészíteni vagy pontosítani?

- Akarunk-e időt és energiát szánni a közösségek pontos felmérésére?
- életkor
- a közösség Bokorhoz tartozásának „erőssége” (önbevallás)
- közösség fókusza, témák, tananyagok
- közösséget vezető, ill. közösséget nem vezető csoporttagok aránya
- stb.

Honnan gyűjtünk tanítványokat, mire szeretnénk koncentrálni a következő 10 évben? A gyerekeink Bokor közösségbe hozására, ill. megtartására, vagy külsősök bevonására? Kik lennének alkalmasak fiatal felnőttekből közösséget gyűjteni?

Megerősítené-e az Istenhez igazodásunkat, ha többet beszélünk a vallásosságunkról, vagy épp ellenkezőleg szétszakítana bennünket? Vagy épp ellenkezőleg: szétszakítana bennünket és testvéreket veszítenénk?

KIRÁLY IGNÁCZ

KELLETEK NEKEM... ÉN IS KELLEK?

GONDOLATOK A KÖZÖSSÉGI LELKIVEZETÉSRŐL

Jónak kell lenni. Illenék. Erre törekedni mindennapi feladat. Ez is lehet „mindennapi kenyér”, hiszen emberi minőségem meghatározza minden kapcsolatomat. A kapcsolatok pedig éltető erőteret, „kenyeret” jelentenek. Számomra és mindannyiunk számára. Így jutok el az alapkérdéshez: milyen eszköztár áll rendelkezésemre a jobbá levésben való fejlődéshez? Ezt tárgyalják számtalan lelkesítő könyvben. A Bokor lelkesítő címűben is,

ennek Gyökér által tovább gondolt írásaiban szintén. Így jutok el a kényesebb kérdéshez: jobba levésemhez mit használok ebből a kincstárból? Itt és most a közösségi lelki vezetés fogalmába tartozó lehetőségeinkről gondolkodom...

1./ Bizalom.

A hármásban, (feleség- férj-lelki vezető) végzett gyónás-lelkivezetés esetén fogalmazódott meg: „A házastársak semmiféle gyengeséget, bünt nem akarnak eltitkolni egymás előtt” (Bokor lelkisége 135.o.). A titkolni szó megfontolandó. Lehet ez ebben az összefüggésben csúcsérték? A szeretet rendjében igenis vannak titkok. Valameddig, valamilyen mértékben, valakik előtt titkok. Itt nem az önvédelmi, hanem a társvédelmi titoktartásról van szó. Szerencsénkre a jó lelkiismeret jelzi a kettő közötti különbséget. Az egymásra zúdított őszinteségi roham nagy sebek okozója. A meggondolatlan „ami szívemen, a számon”, sok fájdalom kiváltója. A megfontolt, szeretni akaró kitárulkozás nagy egymásra találást hozhat. A bizalmat szavazás azt jelenti, hogy megelőlegezem a bizalmat a testvérbarátomnak, társamnak, felebarátomnak. Ennek alapja, hogy erősen feltételezem: nem akar rosszat számomra. Akkor sem, ha félre sikerült a jó szándék megnyilatkozása.

Ajtóstól a házba rontani azt jelenti, hogy erősen megingott az önfegyelmem. Mindent hallatlanba venni és lapítani, sőt cinkosként falazni azt jelenti, hogy erősen megingott a szeretve segíteni akaró testvériség bennem. A kettő között téblábol az ember. Hol jobban sikerül empátiával jelezni, hol kevésbé. Hol jobban sikerül kimerészkedni konfliktuskerülő önvédelmemből, hol kevésbé. Talán tényként megfogalmazható, hogy a bizalom mélysége a személyek kitárulkozásának mélységétől függ. Hiszen a bizalmat megelőlegezi az ember: addig él, míg el nem játszotta valaki. Ha bárki vétőt mond, az jelzi az egymásra hatni akarás határait. Senkit nem lehet akarata ellenére megváltoztatni és főként nem úgy, ahogyan azt én akarom számára. Ilyen hiba elkövetése esetén jön a „bizalmi válság” és az eltávolodás, bezárkózás. A bizalom nem elsősorban igazságokra épül. Inkább érzelmekre, az igazságokhoz való személyes viszonyulásokra. Azt tapasztalom, hogy a feleknek a maguk szempontjából külön-külön igazuk van bizalmi válság esetén is.

A közösségi lelki vezetés nagyon behatárolt lehetőségű eszközünk a jobba levésben. Csak nagyon kis létszámú, mély érzelmi és értékszemléleti körben képes működni igazán. Ebben részt venni komoly bizalmi mélységet feltételez. Ebben a körbe valakit beengedni nagy megfontolást igényel. Ebből visszahúzódní komoly félelmet jelenthet. Félelmet attól, hogy túl mélyen engedném magamhoz testvérbarátaimat. És ezt nem tudom még vállalni. Csakis fokozatos mélyüléssel csökkenthető le az egymás megbántásának veszélye. Cél, hogy gyógyítsunk és ne sebeket ejtsünk. Cél, hogy gyógyuljak, ne sebeket kapjak...

2./ Lelki tükör.

Ismerjük, mi idősebbek, az ilyen lelki tükrös mondatokat: „Idegen vizeken kalózkodtam”, értsd „szeméretlenkedtem”. Gyermekkorunk Szent vagy Uram imakönyvi bűn listája segíteni akart, hogy konkretizáljam betyárságaimat gyónás előtt. Az ember, a gyerek-ember is, felettebb irgalmas önmagához. A gyerek vállal rándításától a felnőtt kimagyarázkodásáig minden lelki ismeretet elhallgattatni akaró magatartás előfordul. Az én életemben bizonyosan. Kellenek a konkrét megfogalmazások. Kellenek a személyre szabott hangsúlytevések.

Amikor fejfájós, feszült az ember, csillapítót, nyugtatót alkalmaz. Van, aki tevékenység váltással, van, aki pirulával, van, aki egy pohár itallal kezeli magát. Ki dönti el, hogy hol a határ? A tevékenységbe menekülés mikor elfutás a konfliktus elől? A pirula mikor önmérgező gyógyszerfüggés? Az ital mikor önkábító struccpolitika, a fejnek homok helyett kábító ködbe dugá? Hajlamos az ember a másikat kóros konfliktus kerülőnek, gyógyszerfüggőnek és alkoholistának gondolni, míg magamat megengedőbben kezelni. Az élet ránk eső zugáért mi felelünk. Az enyéért én felelek. Felelősségem miatt a magam jobba levéséért én felelek. Felelőteim lehetnek fővállalóak, lehetnek elhárítóak, lehetnek látszat feleletek, elodázóak, föl nem vállalóak... Ki szóljon, hogyan jelezzen, mit kínáljon megoldásnak, segítségnek, hogy el is fogadjam? Aki ismeri és szembe is néz önmagával, az tud magának alkalmas lelki tükröt csinálni. Aki beismeri gyengeségeit, könnyebben és nyitottabban képes a testvérbaráti jelzésekre reagálni. A saját lelki tükör segít még abban, amiben kilátástalannak látszóan bele gabalyodtam. Úgy segít, mint a vízben kapálódzóknak a mentő mellény: fenntart, míg kihúznak. A választott lelki vezetőim, közösségi sorstársaim ismernek engem és a magammal szemben támasztott igényeimet (lelki tükrömet). Elsősorban rájuk számíthatok.

„Légy felelős értem!” Bokros felkérésünk mögött az van, hogy Isten és emberek előtt vállalj felelősséget értem is. Összetartozunk. Én is ugyanezt ígérem neked. Az is benne van, hogy légy szíves úgy segíts, hogy azt segítségnek élhessem meg. Mennyivel könnyebb okos tanácsokat osztani, kiváltságos bizalmi helyzetből intelmeket mondani..., mint empatikusan hordozni akarni egymás terhét. A kihívások terhét, a megoldás közös keresésével. Ezt ki is mutatjuk egymás felé azzal, hogy ismerjük lelki tükreink éves terveit, mikor a lelkigyakorlatok végén „záró ima” vallomásainkban a konkrét jobba levési terveinket tárjuk fel egymás előtt. Záró imáim jól mutatják megnyílásom mélységét. Intim szféra, személyi szabadság, magánügy... eddig és ne tovább jelzésekről is szólnak a hangosan kimondott terveink. Amennyit, és ahogyan láttatok, annyira vagyok nyitott feleletek. Az „én házam-én várom” kapuja különböző mértékben tárul ki. A bekopogtatótól is függ. Az

én állapotomtól is függ. Reményem szerint a jobbá lenni akarástól nem függ.

3./ Végességünk dicsérete.

Jó, hogy te is gyarló vagy. Így könnyebb a magamét is viselnem. Jó, hogy látom igyekezetedet. Így nekem is kitartóbb az önnevelési igyekezeted. A földi testvérbarátság nem szentek közös glóriás lebegése. Inkább hasonlít egy verítékes meneteléshez, mely során átvesszük néha egymás csomagját, megosztjuk néha az ivóvizet, hideg ellen összebújunk. No, persze egymás lábára is lépünk, oda is vakkantunk, oda is vicsorítunk. Meg is sértünk és meg is sértődünk. De egymás torkának nem esünk. Sorstársként viselkedünk. Az éppen erősebb épít, buzdít, vigasztal. Ma te, holnap ő, holnapután talán én. Jó, hogy néha megsebesül valaki. Ami fáj az nem élvezetes, de jó. Eltereli a magam nyavalyáiról figyelmemet, hogy ellássam a nagyobb bajban levőt. Ha én sebesülök, jó, mert társaim jobban rám figyelnek és tartalék erejükből is juttatnak nekem. Csak le ne maradjon valaki a menetből. Akik a Donnál leültek és ott hagyták őket, megfagytak. Nem a leülőn van a hangsúly, ő feladta. Az otthagytók, vagy felkarolók magatartása a döntő. Az erősebb felelőssége nem elkenhető. A segítség fakadhat ösztönös életigenlésből, bajtársi, sorstársi együttérzésből. Majd később a megmentett lehet az én megmentőmmé. Csak semmi gögös elbizakodottság. Aki áll, az vigyázzon, hogy el ne essék és mást se gáncsoljon el. Együtt leülés, lefekvés lehet sorstársi közös feladása az életnek. Együtt kell menetelni ahhoz, hogy ha valaki megbotlik, legyen kikbe kapaszkodjon. Az út végén együtt bejutni a jézusi menyegzőre nem lenne kis teljesítmény és sikerélmény...

DEMECZKY JENŐ

A TÖRTÉNELMET A HIT MOZGATJA

Hítem az emberben

Nem hiszek a történelmi materializmus abszolút determinista fölfogásában. Az emberben hiszek. Azt gondolom, hogy az ember azzal, hogy szürkeállománya van, azzal, hogy képes tanulni, modellezni, képes eldönteni egy elképzelt magatartásról, hogy az mennyire jó vagy rossz számára, potenciálisan mindenre képes. Az ember lehetőségei korlátlanok. Az emberi társadalmak is élő szervezetek, de nem olyan öntudatlan megvalósítói az evolúciónak, mint a biológiai szervezetek, tehát nem hiszek az objektív társadalmi törvények létezésében. Az emberi öntudat, az emberi szellem megjelenésével az öntudatlan evolúció végleg elvesztette irányító szerepét. A társadalom alakítható, mert értelemmel, akaratlan, lelkiismerettel rendelkező emberek alkotják, akik képesek tervezni és végrehajtani. Csak eddig erre nem fordítottak gondot, illetve az emberi természetnek nem a lényeges vonásait vették alapul a tervezésben. A nagy

hódítók és világbirodalom-teremtők kudarcainak ebben látom a legfőbb okát. Nem szeretnék az eddigi társadalomtervezők hibájába esni, ezért mindenre figyelni akarok, amit az ember lényeges tulajdonságának látok. Nem áltatom magamat azzal, hogy egy csapásra meg tudom változtatni a természetünkkel ellentétes viselkedési, gondolkodási mintákat. Abban hiszek, hogy én, ha akarom, lehetek jobbá, élhetek a természetemhez közelebb eső életformát, és erre indíthatom azokat is, akikre személyesen tudok hatni. Értelmét csak annak látom, hogy a személyes kapcsolatok kereteit meg nem haladó teljes életformák lehetőségeit, feltételeit, ma lehetséges formáit kutassam. Mindezt azzal a nem titkolt céllal, hogy megálmodjam a jövő közösségét, amely lehet, hogy csak létszámában fog hasonlítani a neolitikum falvaihoz.

Az élet hite

Az indukciós módszer [következtetés egyes esetekből az általánosra] filozófiai megalapozása. Francis Bacon óta sikertelen vállalkozás. Nem is lehet szigorúan igazolni egy olyan módszert, amely a múlt ismereteiből akarja a jövőt megjósolni, hiszen az információelmélet szerint zárt rendszerben az információ mennyisége nem növekedhet. Ennek ellenére az indukciós módszert minden élőlény gyakorolja. Hiányos és csak találgatással kiegészíthető ismeretek alapján cselekedni - ez minden élőlény szükségszerű magatartása. Minden önmaga belső és külső környezetét szabályozó élőlény kénytelen hiányos és bizonytalan információit induktív módon kiegészítve úgy tenni, mintha az így nyert információ teljes és pontos volna, hiszen a számára lényeges paraméterek határértékeinek átlépése saját létét fenyegeti. Minden cselekedet töredékes tudásból indul ki. A töredékes tudás bizonytalanságára vagy nem-cselekvéssel lehet válaszolni (ez a halál), vagy „hittel”. Itt a „hit” azt jelenti, hogy az történik, amiben reménykedünk, hogy a dolgok a valóságban is úgy vannak, amint gondoljuk őket; hogy a belső induktív modell megfelel a külső helyzetnek. Nyilvánvaló, hogy ilyen „hitet” csak szabályozással rendelkező élőlényeknél tapasztalhatunk, de ez jóval megelőzi a gondolkodás megjelenését. A biológiai evolúció lehetetlen volna, ha hiányozna az eljövendő állapot kialakítására irányuló cselekvések sikerébe vetett „hit”, amelynek az élő anyag minden sejtjében jelen kell lennie. A tapasztalat által sokszorosán megerősített „hit” egyre inkább ismeretté válik, megszűnik „hit” jellege. De nem szűnik meg az élőlények „hívó” hozzáállása. Az indukciós eljárás nem igazolható maradéktalanul, csak utólag és kísérletileg. De az esetek nagy részében sikeres, mert a világ szabályosan ismétlődő folyamatai, törvényszerűségei adják hozzá az alapot. Ezeket az indukciós „hit” a gyakorlatban föltárja, bár az is előfordulhat, hogy az indukció hamis következtetéshez, hibás belső modellhez vezet. Ilyenkor bekövetkezik az élőlények katasztrofális pusztulása. Gondoljunk itt mellékesen arra, hogy amit a világban